

MOTIVERINGSNOTA

Omvorming vzw Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap van Gent (afgekort PWA-Gent) naar een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm (vzw) – vzw Wijk-werken Gent

artikel 245 e.v. van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005
artikel 17 Besluit van de Vlaamse Regering betreffende wijk-werken

Inleiding

De vzw Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap van Gent (afgekort PWA Gent-vzw) werd opgericht op 9 oktober 1997.

PWA Gent-vzw heeft tot doel¹ het bestuur van het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap van Gent, en het toezicht op de niet door het regelmatig arbeidscircuit tegemoetgekomen activiteiten overeenkomstig artikel 8 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en de uitvoeringsbesluiten. PWA Gent-vzw kan ook alle bijkomende verrichtingen doen in verband met dat hoofddoel. Zo streeft de vzw samenwerking na met lokale actoren inzake begeleiding, opleiding en tewerkstelling van werkzoekenden.

De organen van PWA Gent-vzw (algemene vergadering en raad van bestuur) zijn paritair samengesteld, overeenkomstig de bepalingen van artikel 8, § 1, derde lid van de genoemde besluitwet van 28 december 1944. Ze bestaan uit enerzijds leden aangewezen door de gemeenteraad in proportionaliteit tussen meerderheid en oppositie en anderzijds uit leden die de organisaties die zitting hebben in de Nationale Arbeidsraad (NAR), vertegenwoordigen.

In het kader van de zesde staatshervorming heeft het Vlaams gewest de bevoegdheid verworven over het PWA-stelsel. Binnen het kader van haar bevoegdheden op vlak van activering van werkzoekenden heeft de Vlaamse regering beslist het PWA-stelsel drastisch te hervormen, met name naar een stelsel van “wijk-werken”.

Het Vlaamse Parlement keurde op 5 juli het ontwerp van decreet betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming goed (verder “decreet Wijk-werken”), dat op 9 augustus 2017 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd. Gemeentebesturen zullen hierdoor niet langer meer de mogelijkheid hebben om te voorzien in een PWA aangezien het PWA-stelsel nu in zijn huidige vorm binnen het Vlaamse gewest ophoudt te bestaan. De PWA-vzw's zullen ook niet langer de organisatie van PWA als opdracht toegewezen krijgen per wet of decreet.

¹ Artikel 3 statuten PWA Gent-vzw

Motivering

Artikel 14 van het voornoemde decreet Wijk-werken geeft de gemeente een taak inzake de organisatie van het wijk-werken, hetzij het oprichten van een organisator als het een gemeente betreft die minstens 60.000 inwoners betreft, hetzij het vormen van een intergemeentelijk samenwerkingsverband, hetzij de organisatie van wijk-werken over te laten aan de VDAB.

De Stad Gent, met een inwonersaantal van 258.119 (cijfer d.d. december 2016) kiest ervoor om zelf een organisator op te richten. Voor Stad Gent is wijk-werken een belangrijke opportuniteit. De stedelijke regie- en actorrol is immers een hefboom om wijk-werken in te zetten conform de noden en behoeften van de lokale werkzoekenden (bijvoorbeeld als bijkomend dienstverlenend aanbod dat vanuit de Gentse werkpunten werd ontwikkeld).

Daarnaast laat wijk-werken ook toe om in te spelen op maatschappelijke noden, die niet of moeilijk door reguliere economie opgenomen worden. Een aantal bestaande PWA-opdrachten sluiten nu al goed aan bij lokale, sociale beleidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de sleuteldragers, aanvullende taken in woonzorgcentra, ...) of hebben dat potentieel (bijvoorbeeld het oriënteren van opdrachten bij particulieren naar specifieke doelgroepen zoals uitkerings- of leefloongerechtigden). In het kader van stadsvernieuwingsprojecten en vanuit actieve wijkwerkingen komt de vraag naar buurtbeheeractiviteiten sterk naar boven.

En tot slot is de dienstverlening van een aantal gebruikers binnen Stad Gent (scholen, vzw's) vandaag erg afhankelijk van de inzet van PWA'ers/wijkwerkers.

De Stad Gent maakt aldus niet de keuze voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband, omdat dit zou leiden tot een onnodige verzwaring van het besluitvormingsproces. Dit neemt niet weg dat de Stad Gent op diverse manieren wil zoeken naar continuering van bestaande (en nieuwe samenwerkingen), echter niet in de vorm van intergemeentelijke samenwerking.

Dit betekent ook dat de Stad Gent er niet voor kiest om de organisatie van wijk-werken over te laten aan VDAB. Om bovenvermelde redenen wenst de Stad Gent de regie- en actorrol in eigen handen te nemen. Dit verklaart waarom Stad Gent niet verkiest om deze taken bij de VDAB te leggen.

Ingevolge artikel 17 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende wijk-werken dient bovenvermelde organisator een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap te zijn, in de vorm van een vzw. De Stad Gent heeft dus in dit dossier geen vrije keuze meer uit de diverse vormen van interne en externe verzelfstandiging die het gemeentedecreet aanbiedt. In die zin wijkt deze motiveringsnota dan ook af van de traditionele afwegingskaders in verzelfstandigingsdossiers.

Dit neemt niet weg dat een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm, met name de vzw, een aantal belangrijke voordelen inhoudt voor het bereiken van de doelstellingen rond wijk-werken.

- de flexibiliteit inzake personeelsbeleid;
Bij een EVA is er de mogelijkheid om Stadspersoneel ter beschikking te stellen, zowel statutair als contractueel. Daarnaast kan de EVA zelfs personeel aanwerven.
- Bestuurlijk draagvlak
In de EVA-vzw kunnen ook andere (rechts-)personen deelnemen, echter met uitzondering van andere gemeenten, EVA's van andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, provincies en provinciale EVA's, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.
Huidige PWA Gent was steeds gericht op samenwerking. Ook in de omgevormde structuur wil de Stad dit blijven doen. Het feit dat partners ook deel kunnen uitmaken van de organen van de vzw (of dat deze mogelijkheid bestaat), is dan een voordeel. Daarnaast kan de EVA vzw natuurlijk ook met stakeholdersgroepen werken.
- Participatiemogelijkheden
Het terrein van wijk-werken is met het nieuwe decreet wijk-werken in volle ontwikkeling. In de toekomst kan het zinvol blijken dat de EVA vzw participeert aan bestaande (of nieuwe) koepelorganisaties of andere verenigingen. Als EVA vzw kan dit perfect.
- Continuering van de vzw-structuur
Tenslotte laat deze piste ook toe dat de vzw-structuur op zich behouden kan blijven, zij het dat de huidige vzw PWA-Gent omgevormd wordt naar een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm. Het laat toe goede praktijken die ontstaan waren binnen de werking van de "oude" vzw te continueren binnen de nieuwe, omgevormde vzw.

Enkele van de gekende nadelen/risico's van de EVA-vzw structuur kunnen met de nodige aandacht voorkomen/beheerst worden.

- Een eerste nadeel kan zijn dat een EVA-vzw op operationeel niveau weggroeit van de centrale stedelijke overheidsdiensten. Dit kan leiden tot een gebrek aan betrokkenheid vanwege de Stadsdiensten met de EVA-vzw en vice versa. Het Gemeentedecreet stelt in artikel 246 dan ook dat een samenwerkingsovereenkomst moet worden opgemaakt tussen de Stad en de vzw. In deze overeenkomst zal daarom voldoende aandacht worden geschonken aan de interne communicatie met de stedelijke diensten.
Dit geldt ook voor het politieke niveau. Daarom moet erover gewaakt worden dat alle gemeenteraadsleden voldoende zijn geïnformeerd en zo lijkt het ons waardevol om op regelmatige basis te rapporteren over de activiteiten van de vzw aan de gemeenteraad en aan de bevoegde raadscommissie(s). Ook dit aspect zal in de samenwerkingsovereenkomst uitgewerkt worden.
- Het risico dat er te weinig democratische controle op de EVA-vzw is, kan ondervangen worden door vastlegging van een aantal noodzakelijke regels inzake interne controle en aanstelling van een financiële auditeur in de samenwerkingsovereenkomst.
Ook de rapporteringen en verantwoording worden ingebed in voornoemde overeenkomst. Afspraken over machtigingen en controleprocedures

worden geïntegreerd in de zelfstandige structuur en in de samenwerkingsovereenkomst.

Met de omvorming van PWA Gent-vzw naar een EVA in privaatrechtelijke vorm wordt in elk geval de traditionele pariteit tussen de afgevaardigden van de Stad en de organisatie die zitting hebben in de Nationale Arbeidsraad, verlaten. Ingevolge artikel 246 van het Gemeentedecreet dient de Stad immers steeds over een meerderheid van de stemmen in de algemene vergadering van een EVA-vzw te beschikken en dient ze tevens de meerderheid voor te dragen van de leden van de raad van bestuur van de EVA-vzw.

Besluit

Gelet op artikel 17 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende wijkenwerken en op basis van alle voorgaande elementen en overwegingen mag dan ook geconcludeerd worden dat de huidige PWA Gent-vzw dient omgevormd te worden tot een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm, met name een vzw.